

REBELLION, PRIDE AND KNOWING YOUR PLACE

Rashi

(1) ויקח קרח. פרשה זו יפה נדרשת במדרש רבי תנחומא: ויקח קרח. לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהנה, וזהו שתרגם אונקלוס "ואתפלג", נחלק משאר העדה להחזיק במחלקת, וכן "מה יקח לבד" (איוב טו:יב), לוקח אותה להפליג משאר בני אדם (תנחומא ב). בן יצחק בן קהת בן לוי. ולא הזכיר בן יעקב, שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלקתם, שנאמר "בקהלם אל תחד כבדי" (בראשית מט:ו), והיכן נזכר שמו על קרח, בהתיחסם על הדיוכן בדברי הנמים, שנאמר "בן אביסף בן קרח בן יצחק בן קהת בן לוי בן ישראל" (דברי הימים א' ו:כב-כג; תנחומא ד; בראשית רבה צח:ה); ודתן ואבירם. בשביל שהיה שבט ראובן שרוי בחנינתם תימנה, שכן לקחת ובניו החונים תימנה, נשתתפו עם קרח במחלקתו, אוי לרשע ואוי לשכנו (תנחומא שם). ומה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עזיאל, שמנהו משה נשיא על בני קהת על פי הדבור. אמר קרח, אחי אבא ארבעה היו, שנאמר "ובני קהת וגומר" (שמות ו:יח), עמרם הבכור נטלו שני בניו גדלה, אחד מלך ואחד כהן גדול, מי ראוי לטל את השנה, לא אני, שאני בן יצחק שהוא שני לעמרם, והוא מנה נשיא את בן אחיו הקטן מכלם, הריני חולק עליו ומבטל את דבריו (תנחומא א). מה עשה, עמד וכנס ר"נ ראשי סנהדראות, רבן משבט ראובן שכניו, והם אליצור בן שדיאור וחבריו וכיוצא בו, שנאמר "נשיאי

Numbers 16.1-14

1 ויקחו קרוז בן יצחק בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלתי בני ראובן: 2 ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל זמשים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי-שם: 3 ויקהלו על-משה ועל-אהרן ויאמרו אליהם רב-לכם פי כלהעדה כלם קדשים ובתוכם ד' ומדוע תתנשאו על-קהל ד': 4 וישמע משה ויפל על-פניו: 5 וידבר אל-קרוז ואל-כל-עדתו לאמר בקר וידע ד' את-אשר-לו ואת-הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבזור-בו יקריב אליו: 6 זאת עשו קרוז-לכם מנותות קרוז וכל-עדתו: 7 ותנו-בהן | אש ושימו עליהן | קטרת לפני ד' מוזר והיה האיש אשר-יבזור ד' הוא הקדוש רב-לכם בני לוי: 8 ויאמר משה אל-קרוז שמעו-נא בני לוי: 9 המעט מכם פי-הבדיל אלפי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו לעבד את-עבדת משכן ד' ולעמד לפני העדה לשרתם: 10 ויקרב אתה גם-כהנה: 11 לכן אתה וכל-עדתך הנעדים על-ד' ואהרן מה-הוא פי תפלו [תליו] עליו: 12 וישלח משה לקרא לדתן וקאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה: 13 המעט פי העליתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר פי-תשתרר עלינו גם-השתרר:

לְאַחִיזָה כְּהֵנָה, לֹא אַתֶּם לְבַדְכֶם שְׁמַעְתֶּם
בְּסִינֵי "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ", כָּל הָעֵדָה שְׁמָעוּ
(תַּנְחוּמָא שִׁם): (4) וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו. מִפְּנֵי
הַמַּחְלָקָת, שֶׁכָּבַר זֶה בַּיָּדָם סָרְחוּן רְבִיעִי.
חָטְאוּ בְּעֵגֶל, "וַיַּחַל מֹשֶׁה" (שְׁמוֹת לִבִּיא).
בְּמִתְאוֹנְנִים, "וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה" (לַעִיל יֵאֵב).
בְּמִרְגָּלִים, "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֵל ה' וְשָׁמְעוּ
מִצְרַיִם" (לַעִיל יֵדִיג). בְּמַחְלָקָתוֹ שֶׁל קָרַח
נִתְרָשְׁלוּ יָדָיו. מָשַׁל לָבוֹן מֶלֶךְ שֶׁסָּרַח עַל
אָבִיו, וּפָיַס עָלָיו אוֹהֵבוֹ פְּעַם וּשְׁתִּים וְשָׁלַשׁ,
כְּשֶׁסָּרַח רְבִיעִית נִתְרָשְׁלוּ יָדָיו הָאוֹהֵב
הַהוּא, אָמַר, עַד מָתִי אֶטְרִיחַ עַל הַמֶּלֶךְ,
שָׁמָּא לֹא יִקְבַּל עוֹד מִמֶּנִּי (תַּנְחוּמָא שִׁם):

עֵדָה קְרִיאֵי מוֹעֵד" (לַהֲלוֹן פְּסוּקָא ב), וְלַהֲלוֹן
הוּא אוֹמֵר "אֵלֶּה קְרוּאֵי הָעֵדָה" (לַעִיל
אֵטֹז), וְהַלְבִּישׁוֹן טְלִיתוֹת שֶׁכָּלָן תְּכֵלֶת, בָּאוּ
וְעָמְדוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה, אָמְרוּ לוֹ, טְלִית שֶׁכָּלָה
שֶׁל תְּכֵלֶת חִיבֵת בְּצִיצִית אוֹ פְּטוּרָה, אָמַר
לָהֶם חִיבֵת, הַתְּחִילוּ לְשַׁחֵק עָלָיו, אָפְשָׁר
טְלִית שֶׁל מִין אַחֵר חוּט אֶחָד שֶׁל תְּכֵלֶת
פְּטוּרָה, זוֹ שֶׁכָּלָה תְּכֵלֶת לֹא תִפְטוֹר אֶת
עֲצָמָה (תַּנְחוּמָא ב): בְּנֵי רְאוּבֵן. דָּתוֹן
וְאַבִּירָם וְאוֹן בֶּן פֹּלֵת: (3) רַב לָכֵם. הֲרֵבָה
יֹתֵר מִדְּאֵי לְקַחְתֶּם לְעֲצָמְכֶם גְּדֻלָּה: כָּלֶם
קִדְשִׁים. כָּלֶם שְׁמָעוּ דְּבָרִים בְּסִינֵי מִפִּי
הַגְּבוּרָה (שִׁם ד): וּמִדוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ. אִם
לְקַחְתָּ אֶתְּהָ מַלְכוּת לֹא הָיָה לָךְ לְבָר

Numbers 16.1-14

1. Now Korah, the son of Izhar, the son of Kohath, the son of Levi, and Dathan and Abiram, the sons of Eliab, and On, the son of Peleth, sons of Reuben, took men; 2. And they rose up before Moses, with certain of the people of Israel, two hundred and fifty princes of the assembly, regularly summoned to the congregation, men of renown; 3. And they gathered themselves together against Moses and against Aaron, and said to them, You take too much upon you, seeing all the congregation are holy, every one of them, and the Lord is among them. Why then do you lift up yourselves above the congregation of the Lord? 4. And when Moses heard it, he fell upon his face; 5. And he spoke to Korah and to all his company, saying, Tomorrow the Lord will show who are his, and who is holy; and will cause him to come near to him; him whom he has chosen will he cause to come near to him. 6. This do; Take you censers, Korah, and all his company; 7. And put fire in it, and put incense in them before the Lord tomorrow; and it shall be that the man whom the Lord chooses, he shall be holy; you take too much upon you, you sons of Levi. 8. And Moses said to Korah, Hear, I beg you, you sons of Levi; 9. Does it seem but a small thing to you, that the God of Israel has separated you from the congregation of Israel, to bring you near to himself to do the service of the tabernacle of the Lord, and to stand before the congregation to minister to them? 10. And he has brought you near to him, and all your brothers the sons of Levi with you; and do you also seek the priesthood? 11. (K) For which cause both you and all your company are gathered together against the Lord; and what is Aaron, that you murmur against him? 12. And Moses sent to call Dathan and Abiram, the sons of Eliab; which said, We will not come up; 13. Is it a small thing that you have brought us out of a land that flows with milk and honey, to kill us in the wilderness, that you also make yourself a prince over us? 14. Moreover you have not brought us into a land that flows with milk and honey, or given us inheritance of fields and vineyards. Will you take out the eyes of these men? We will not come up.